T005 A HÀM V 99-8-Kinh 208 Vô Thường-Tạp A Hàm

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH 208. VOÂ THÖÔØNG1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Am-la cuûa thaày thuoác Kyø-baø Caâu- ma-la taïi Tyø-xaù-ly2. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Maét quaù khöù, vò lai laø voâ thöôøng, huoáng chi laø maét hieän taïi. Ña vaên Thaùnh ñeä töû quaùn saùt nhö vaäy, seõ khoâng hoaøi nieäm maét quaù khöù, khoâng ham caàu maét vò lai vaø ñoái vôùi maét hieän taïi thì nhaøm tôûm, khoâng ham muoán, ly duïc, höôùng ñeán chaùn boû3. Ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, yù cuõng laïi nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. Nhö voâ thöôøng, ñoái vôùi khoå, khoâng, voâ ngaõ cuõng thuyeát nhö vaäy4. Nhö boán kinh noäi nhaäp xöù, thì boán kinh ngoaïi nhaäp xöù, saéc, thanh, höông, vò, xuùc, phaùp vaø boán kinh noäi ngoaïi nhaäp xöù cuõng thuyeát nhö vaäy5.

1.

Paøli, S. 35. 10-12. Anicca,v.v...

2.

Xem cht.69, kinh 203.

3.

Haùn: höôùng yeám AÁn Thuaän söûa laïi: höôùng dieät höôùng ñeán dieät taän.

4.

Paøli, hai kinh: S. 35. 8: Dukkham, 35. 9: Anattaø.

5.

Paøli, ba kinh: S. 35. 10: Baøhiraøniccaø; 35. 11: Baøhiraødukkhaø; 35. 12: Baøhiraønattaø.

KINH 209. LUÏC XUÙC NHAÄP XÖÙ6 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Am-la cuûa thaày thuoác Kyø-baø Caâu- ma-la taïi Tyø-xaù-ly7. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Coù saùu xuùc nhaäp xöù. Nhöõng gì laø saùu? Ñoù laø, nhaõn xuùc nhaäp xöù nhó, tyû, thieät, thaân, yù xuùc nhaäp xöù. Neáu Sa-moân, Baø-la-moân naøo ñoái vôùi saùu xuùc nhaäp xöù naøy maø khoâng bieát nhö thaät veà söï taäp khôûi, söï dieät taän, vò ngoït, söï tai haïi vaø söï xuaát ly, thì bieát raèng Sa-moân, Baø-la- moân naøy caùch xa phaùp, luaät cuûa Ta nhö trôøi vaø ñaát.” Luùc aáy, coù Tyø-kheo töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc ñaûnh leã Phaät, roài chaép tay baïch Phaät: “Con coù ñaày ñuû tri kieán nhö thaät veà söï taäp khôûi, söï dieät taän, vò ngoït, söï tai haïi vaø söï xuaát ly cuûa saùu nhaäp xöù naøy.” Phaät baûo Tyø-kheo: “Baây giôø, Ta hoûi ngöôi, haõy theo caâu hoûi cuûa Ta maø traû lôøi. Naøy Tyø-kheo, ngöôi coù thaáy nhaõn xuùc nhaäp xöù laø ngaõ, khaùc ngaõ, hay ôû trong nhau khoâng?” Ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Phaät baûo Tyø-kheo: “Laønh thay! Laønh thay! Ñoái vôùi nhaõn xuùc nhaäp xöù naøy laø chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau, ngöôøi naøo thaáy, bieát nhö thaät,

thì seõ khoâng khôûi leân caùc laäu hoaëc, taâm seõ khoâng nhieãm ñaém, taâm ñöôïc giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø xuùc nhaäp xöù ñaàu tieân ñaõ ñoaïn tröø, ñaõ bieát roõ, ñaõ ñoaïn tröø coäi goác cuûa noù nhö chaët ngoïn caây ña-la, ñoái vôùi phaùp vò lai, nhaõn thöùc vaø saéc vónh vieãn khoâng khôûi leân laïi. “Ngöôi coù thaáy tai, muõi, löôõi, thaân, yù xuùc nhaäp xöù laø ngaõ, khaùc ngaõ, ôû trong nhau khoâng?” Ñaùp: “Baïch Theá Toân, khoâng.” Phaät baûo Tyø-kheo:

6.

Paøli, S. 35. 71-73. Chaphassaøyatanikaø (Saùu xuùc xöù).

7.

Xem cht.69, kinh 203.

“Laønh thay! Laønh thay! Ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, yù xuùc nhaäp xöù, chaúng phaûi laø ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau, ngöôøi naøo bieát, thaáy nhö thaät nhö vaäy, thì seõ khoâng khôûi leân caùc laäu hoaëc, taâm khoâng ñaém nhieãm, taâm ñaït ñöôïc giaûi thoaùt. Ñoù goïi laø Tyø-kheo ñoái vôùi saùu xuùc nhaäp xöù, ñaõ ñoaïn tröø ñöôïc, ñaõ bieát roõ, ñaõ ñoaïn tröø ñöôïc coäi goác naøy nhö chaët ngoïn caây ña-la, yù thöùc vaø phaùp seõ khoâng coøn sanh trôû laïi ôû ñôøi vò lai nöõa.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 210. ÑÒA NGUÏC8 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Am-la cuûa thaày thuoác Kyø-baø Caâu- ma-la taïi Tyø-xaù-ly9. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Chôù laïc, chôù khoå10. Vì sao? Coù ñòa nguïc goïi laø Saùu xuùc nhaäp xöù11. Chuùng sanh sanh ôû trong ñòa nguïc naøy, maét chæ thaáy saéc khoâng ñaùng öa, chöù khoâng thaáy saéc ñaùng öa; chæ thaáy saéc khoâng ñaùng töôûng nhôù, chöù khoâng thaáy saéc ñaùng ñöôïc töôûng nhôù; chæ thaáy saéc khoâng laønh, chöù khoâng thaáy saéc laønh. Vì nhöõng nhaân duyeân naøy neân chæ moät möïc nhaän laõnh buoàn khoå maø thoâi. Tai ñoái vôùi aâm thanh, muõi ñoái vôùi muøi, löôõi ñoái vôùi vò, thaân ñoái vôùi xuùc, yù thöùc ñoái phaùp cuõng chæ thaáy khoâng ñaùng yeâu, chöù khoâng thaáy ñaùng yeâu; chæ thaáy vieäc khoâng ñaùng nhôù, chöù khoâng thaáy ñaùng nhôù; chæ thaáy phaùp khoâng laønh, chöù khoâng thaáy phaùp laønh. Vì nhöõng nguyeân nhaân naøy neân luoân luoân phaûi chòu buoàn khoå.

8. Paøli, S. 35. 135. Saígayha (Chaáp tröôùc). 9. Xem cht.69, kinh 203. 10. Paøli: laøbhaø vo, bhikkhave, suladdhaö vo, bhikkhave, khaòo vo paæiladdho brahmacariyavaøsaøya, caùc Tyø-kheo, ñaây laø ñieàu lôïi ñaéc cuûa caùc ngöôi; ñaây laø ñieàu thieän lôïi cuûa caùc ngöôi. Caùc Tyø-kheo, caùc ngöôi coù cô hoäi ñeå soáng cuoäc ñôøi phaïm haïnh. 11. Luïc xuùc nhaäp xöù, teân goïi moät ñòa nguïc. Paøli: diææhaø mayaø bhikkhave chaphassaøyatanikaø naøma nirayaø. Naøy caùc Tyø-kheo, Ta thaáy coù ñòa nguïc teân laø Saùu xuùc xöù.

“Naøy caùc Tyø-kheo, coù coõi trôøi goïi laø Saùu xuùc nhaäp xöù12. Chuùng sanh sanh vaøo nôi naøy, maét chæ thaáy saéc ñaùng yeâu, chöù khoâng thaáy saéc khoâng ñaùng yeâu; chæ thaáy saéc ñaùng nhôù, chöù khoâng thaáy saéc khoâng ñaùng nhôù; chæ thaáy saéc laønh, chöù khoâng thaáy saéc khoâng laønh. Vì nhöõng nguyeân

nhaân naøy, neân luoân luoân chæ caûm nhaän vui thích maø thoâi. Vaø tai ñoái vôùi aâm thanh, muõi ñoái vôùi muøi, löôõi ñoái vôùi vò, thaân ñoái vôùi xuùc, yù thöùc ñoái vôùi phaùp laø ñaùng yeâu, chöù khoâng phaûi khoâng ñaùng yeâu; laø ñaùng nhôù, chöù khoâng phaûi khoâng ñaùng nhôù; laø laønh, chöù khoâng phaûi laø khoâng laønh. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 211. THEÁ GIAN NGUÕ DUÏC13 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû trong vöôøn Am-la cuûa thaày thuoác Kyø-baø Caâu- ma-la taïi Tyø-xaù-ly14. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: “Xöa kia, khi Ta chöa thaønh Chaùnh giaùc, ôû moät mình nôi thanh vaéng, thieàn ñònh tö duy, quaùn saùt xem töï taâm phaàn nhieàu höôùng ñeán nôi naøo? Töï taâm phaàn nhieàu chaïy theo naêm coâng ñöùc cuûa duïc quaù khöù, phaàn ít chaïy theo naêm coâng ñöùc cuûa duïc hieän taïi, laïi caøng raát ít chaïy theo ñôøi vò lai. Khi Ta quaùn saùt thaáy taâm phaàn nhieàu chaïy theo naêm duïc quaù khöù, beøn noã löïc tìm phöông tieän, tinh caàn töï giöõ gìn, khoâng ñeå chaïy theo naêm coâng ñöùc cuûa duïc quaù khöù nöõa. “Do tinh caàn töï giöõ, neân Ta daàn daàn tieáp caän ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc15. “Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng cuõng phaàn nhieàu chaïy theo naêm coâng ñöùc cuûa duïc quaù khöù, coøn ñoái vôùi hieän taïi, vò lai thì laïi cuõng raát ít. Hieän taïi, caùc oâng cuõng neân vì taâm phaàn nhieàu chaïy theo naêm coâng ñöùc cuûa duïc quaù khöù ñoù, taêng cöôøng töï phoøng hoä, khoâng bao laâu

12.
Paøli: chaphassaøyatanikaø naøma saggaø.
13.
Paøli, S. 35. 117. Lokakaømaguòa.
14.
Xem cht.69, kinh 203.
15.
Trong nguyeân baûn, a-naäu-ña-la tam-mieäu-tam-boà-ñeà,

cuõng seõ chöùng ñaéc laäu taän, voâ laäu taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt, ngay trong ñôøi naøy töï tri töï taùc chöùng: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’ Vì sao? Vì maét thaáy saéc laøm nhaân duyeân sanh ra noäi caûm thoï, hoaëc khoå, hoaëc vui, hoaëc khoâng khoå khoâng vui; tai, muõi, löôõi, thaân, yù tieáp xuùc vôùi phaùp laøm nhaân duyeân sanh ra noäi caûm thoï, hoaëc khoå, hoaëc vui, hoaëc khoâng khoå khoâng vui. Cho neân, caùc Tyø-kheo, ñoái vôùi nhöõng nhaäp xöù naøy caàn phaûi giaùc tri16, khi maét kia dieät, saéc töôûng seõ lìa17; tai, muõi, löôõi, thaân, yù dieät thì phaùp töôûng seõ lìa.” Phaät noùi caàn phaûi nhaän bieát saùu nhaäp xöù roài, lieàn vaøo thaát toïa thieàn. Baáy giôø, coù soá ñoâng Tyø-kheo, sau khi Ñöùc Theá Toân ñi roài, baøn luaän nhö vaày: “Theá Toân ñaõ vì chuùng ta noùi goïn phaùp yeáu, nhöng khoâng phaân tích ñaày ñuû maø ñaõ vaøo thaát toïa thieàn. Theá Toân baûo raèng: ‘Saùu nhaäp xöù caàn phaûi giaùc tri; khi maét kia dieät thì saéc töôûng

seõ lìa; tai, muõi, löôõi, thaân, yù dieät thì phaùp töôûng seõ lìa.’ “Hieän taïi, ñoái vôùi phaùp do Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi goïn, chuùng ta vaãn coøn chöa hieåu. Nay ôû trong chuùng naøy, ai laø ngöôøi coù trí tueä coù theå vì chuùng ta, ñoái vôùi phaùp ñaõ ñöôïc Ñöùc Theá Toân noùi goïn ñoù, maø vì chuùng ta dieãn noùi ñaày ñuû nghóa cuûa noù? “Hoï laïi nghó: ‘Chæ coù Toân giaû A-nan, luoân luoân haàu Ñöùc Theá Toân, thöôøng ñöôïc Theá Toân vaø caùc vò phaïm haïnh coù trí khen ngôïi. Chæ coù Toân giaû A-nan môùi coù theå vì chuùng ta dieãn noùi laïi nghóa phaùp ñaõ ñöôïc Ñöùc Theá Toân noùi goïn ñoù. Nay, chuùng ta cuøng nhau ñeán choã Toân giaû A-nan hoûi veà yù nghóa quan troïng cuûa chuùng vaø theo nhöõng gì Toân giaû A-nan noùi taát caû chuùng ta seõ phuïng haønh.’” Baáy giôø, soá ñoâng chuùng Tyø-kheo, ñi ñeán choã Toân giaû A-nan, cuøng nhau thaêm hoûi roài ngoài qua moät beân, baïch Toân giaû A-nan: “Toân giaû, neân bieát cho, Ñöùc Theá Toân vì chuùng toâi ñaõ noùi goïn

16.

Paøli: se aøyatane veditabbe, caùc xöù naøy caàn ñöôïc bieát roõ.

17.

Paøli: cakkhu ca nirujjhati, ruøpasaóóaø ca nirujjhati, maét bò dieät vaø saéc töôûng bò dieät.

phaùp yeáu, (chi tieát nhö ñaõ noùi ôû treân), xin Toân giaû vì chuùng toâi noùi ñaày ñuû nghóa cuûa chuùng.” Toân giaû A-nan noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, toâi seõ vì caùc thaày maø noùi veà phaùp ñaõ ñöôïc Ñöùc Theá Toân noùi goïn moät caùch ñaày ñuû nghóa cuûa chuùng. Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi toùm goïn chæ cho vieäc dieät saùu nhaäp xöù, coøn nhöõng ñieàu khaùc seõ noùi laø nhaõn xöù dieät thì saéc töôûng seõ lìa; vaø tai, muõi, löôõi, thaân, yù nhaäp xöù dieät, thì phaùp töôûng seõ lìa. Ñöùc Theá Toân noùi goïn phaùp naøy xong vaøo thaát thieàn ñònh. Nay toâi ñaõ vì caùc oâng phaân tích nghóa naøy.” Toân giaû A-nan noùi nghóa naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Toân giaû ñaõ noùi, hoan hyû phuïng haønh. KINH 212. BAÁT PHOÙNG DAÄT18 Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ta khoâng vì taát caû caùc Tyø-kheo maø noùi haønh khoâng buoâng lung , cuõng chaúng phaûi khoâng vì taát caû caùc Tyø-kheo maø noùi haønh 19

khoâng buoâng lung. “Ta khoâng nhaém ñeán nhöõng haïng Tyø-kheo naøo ñeå noùi haønh khoâng buoâng lung? Neáu Tyø-kheo ñaõ chöùng ñaéc A-la-haùn, ñaõ dieät taän caùc laäu, ñaõ rôøi boû caùc gaùnh naëng, ñaõ ñaït ñöôïc muïc ñích cuûa mình, ñaõ taän tröø caùc keát söû höõu20, taâm chaùnh giaûi thoaùt; ñoái vôùi haïng Tyø-kheo nhö vaäy, Ta khoâng vì hoï noùi haïnh khoâng buoâng lung. Vì sao? Vì caùc haøng Tyø-kheo naøy ñaõ haønh khoâng buoâng lung, neân khoâng theå naøo haønh buoâng lung nöõa. Nay Ta thaáy caùc Toân giaû kia ñaõ ñaït ñöôïc quaû khoâng buoâng lung, cho neân khoâng phaûi vì hoï maø noùi haønh khoâng buoâng lung.

18. Khoâng buoâng lung. Paøli, S. 35. 134. Devadahakhaòa. 19. Paøli: naøhaö, bhikkhave, sabbesaöyeva bhikkhuønaö chasu phassaøyatanesu appamaødena

karaòiyanti vadaømi, caùc Tyø-kheo, Ta khoâng noùi raèng heát thaûy caùc Tyø-kheo caàn phaûi thöïc haønh khoâng buoâng lung nôi saùu xuùc xöù. 20. Haùn: höõu keát, chæ caùc phieàn naõo daãn ñeán taùi sanh. Paøli: bhavasaöyojana.

“Vì nhöõng haïng Tyø-kheo naøo maø noùi haønh khoâng buoâng lung? Ñoù laø haøng Tyø-kheo coøn ôû hoïc ñòa, taâm, yù chöa ñöôïc taêng thöôïng an oån, höôùng ñeán an truï Nieát-baøn. Ñoái vôùi nhöõng haøng Tyø-kheo nhö vaäy, Ta vì hoï maø noùi haønh khoâng buoâng lung. Vì sao? Vì haøng Tyø- kheo naøy ñang taäp hoïc caùc caên, taâm coøn aùi laïc theo caùc phöông tieän sinh soáng, gaàn guõi baïn laønh, chaúng bao laâu caùc laäu ñöôïc ñoaïn tröø, ñöôïc voâ laäu taâm giaûi thoaùt, tueä giaûi thoaùt; ngay trong hieän taïi töï tri töï taùc chöùng: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’ “Vì sao? Vò kia, sau khi thaáy saéc ñaùng ñöôïc yeâu thích vaø ñaém tröôùc ñöôïc nhaän thöùc bôûi maét; Tyø-kheo naøy thaáy roài, khoâng vui, khoâng khen ngôïi, khoâng nhieãm, khoâng troùi ñaém vaøo. Vì khoâng vui, khoâng khen ngôïi, khoâng nhieãm, khoâng bò troùi ñaém vaøo, neân noã löïc tinh taán, thaân taâm an chæ, tòch tónh, taâm tuyeät ñoái an truï khoâng queân, thöôøng ñònh nhaát taâm, phaùp hyû khoâng löôøng, sôùm ñöôïc tam-muoäi Chaùnh thoï ñeä nhaát, khoâng bao giôø bò thoaùi thaát theo nôi maét vaø saéc. Ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, yù vaø phaùp cuõng laïi nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 213. PHAÙP21 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Ta seõ vì caùc oâng dieãn noùi hai phaùp. Haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ. Hai phaùp ñoù laø gì? Nhaõn vaø saéc laø hai: tai vaø aâm thanh, muõi vaø muøi, löôõi vaø vò, thaân vaø xuùc, yù vaø phaùp laø hai. Ñoù goïi laø hai phaùp. “Neáu coù Sa-moân, Baø-la-moân naøo noùi nhö vaày: ‘Ñaây chaúng phaûi laø hai. Hai phaùp maø Sa-moân Cuø-ñaøm noùi, ñoù thaät söï khoâng phaûi laø hai22.’ Ngöôøi kia noùi hai phaùp theo yù cuûa mình, ñaáy chæ coù treân ngoân

21.

Paøli, S. 35. 92. Dvayaö.

22.

Paøli: aham etaö dvayaö paccakhaøya aóóaö dvayaö paóóapessamì ti, “Toâi loaïi thuyeát; khi hoûi ñeán thì seõ khoâng bieát, khieán seõ taêng theâm nghi hoaëc cho hoï, vì ñaây chaúng phaûi laø caûnh giôùi cuûa hoï. Vì sao? Vì duyeân vaøo maét vaø saéc sanh ra nhaõn thöùc, caû ba hoøa hôïp duyeân laïi thaønh xuùc, duyeân vaøo xuùc sanh ra caûm thoï, hoaëc khoå, hoaëc vui, hoaëc khoâng khoå khoâng vui. Neáu khoâng bieát nhö thaät veà söï taäp khôûi cuûa caûm thoï, veà söï dieät taän cuûa caûm thoï, veà vò ngoït cuûa caûm thoï, veà söï tai haïi cuûa caûm thoï, veà söï xuaát ly caûm thoï naøy, thì seõ gieo troàng tham duïc nôi thaân xuùc, seõ gieo troàng saân nhueá nôi thaân xuùc, seõ gieo troàng giôùi thuû veà thaân xuùc, seõ gieo troàng ngaõ kieán nôi thaân xuùc; cuõng gieo troàng vaø laøm taêng tröôûng caùc aùc phaùp baát

thieän. Thuaàn moät tuï khoå lôùn nhö vaäy, ñeàu töø söï taäp khôûi maø sanh ra. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù vaø phaùp laøm nhaân duyeân sanh ra yù thöùc. Caû ba chuùng hoøa hôïp sanh ra xuùc, noùi chi tieát nhö treân. “Laïi nöõa, khi nhaõn duyeân vaøo saéc sanh ra nhaõn thöùc, caû ba chuùng hoøa hôïp sanh ra xuùc vaø xuùc laøm duyeân sanh ra caûm thoï, hoaëc khoå, hoaëc vui, hoaëc khoâng khoå khoâng vui. Khi ñaõ bieát veà söï taäp khôûi cuûa caûm thoï, veà söï dieät taän cuûa caûm thoï, veà vò ngoït cuûa caûm thoï, veà söï tai haïi cuûa caûm thoï, veà söï xuaát ly cuûa caûm thoï nhö vaäy roài, thì seõ khoâng gieo troàng tham duïc nôi thaân xuùc, seõ khoâng gieo troàng saân nhueá nôi thaân xuùc, seõ khoâng gieo troàng giôùi thuû nôi thaân xuùc, seõ khoâng gieo troàng ngaõ kieán veà thaân xuùc, seõ khoâng gieo troàng caùc phaùp aùc baát thieän. Nhö vaäy caùc phaùp aùc baát thieän seõ bò tieâu dieät vaø thuaàn moät tuï khoå lôùn cuõng bò tieâu dieät. Ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, yù vaø phaùp laïi cuõng nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 214. NHÒ PHAÙP23 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-

boû qua hai phaùp naøy maø seõ coâng boá hai phaùp khaùc”. 23. Paøli, S. 35. 93. Dvayaö.

veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Coù hai nhaân duyeân sanh ra thöùc. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø: maét vaø saéc; tai vaø muõi; löôõi vaø vò; thaân vaø xuùc; yù vaø phaùp. Noùi chi tieát nhö treân, cho ñeán… chaúng phaûi laø caûnh giôùi cuûa thoï. “Vì sao? Vì maét vaø saéc laøm nhaân duyeân sanh ra nhaõn thöùc, chuùng laø phaùp höõu vi, voâ thöôøng, taâm duyeân maø sanh; ba phaùp naøy hoøa hôïp sanh ra xuùc, xuùc roài sanh caûm thoï, caûm thoï roài sanh tö, tö roài sanh töôûng. Taát caû nhöõng phaùp naøy laø phaùp höõu vi, voâ thöôøng, taâm duyeân maø sanh, töùc laø: xuùc, töôûng, tö. Ñoái vôùi tai, muõi, löôõi, thaân, yù laïi cuõng nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. KINH 215. PHUÙ-LÖU-NA24 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Toân giaû Phuù-löu-na cuøng caùc Tyø-kheo ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân Phaät, roài ñöùng lui qua moät beân, baïch Phaät: “Theá Toân noùi phaùp hieän thaáy, noùi daäp taét söï röïc chaùy, noùi khoâng ñôïi thôøi, noùi höôùng ñaïo chaân chaùnh, noùi chính nôi ñaây maø thaáy, noùi duyeân töï taâm maø giaùc ngoä25. Vaäy, baïch Theá Toân theá naøo laø phaùp hieän thaáy, cho ñeán duyeân töï taâm maø giaùc ngoä? Phaät baûo Phuù-löu-na: “Laønh thay! Phuù-löu-na coù theå hoûi nhöõng ñieàu naøy. Naøy Phuù- löu-na, haõy laéng nghe vaø suy nghó kyõ, Ta seõ vì ngöôi maø noùi.

24. Paøli, S. 35. 88. Puòòa. 25. Haùn: hieän phaùp, xí nhieân, baát ñaõi thôøi, chaùnh höôùng, töùc thöû kieán, duyeân töï giaùc caùc phaåm
tính cuûa Chaùnh phaùp; ñònh cuù theo Paøli:svaøkkhaøto bhagavataø dhammo sandiæhikio akaøliko ehi- passiko opnayiko paccattaö veditabbo vióouhì ti. Haùn

dòch, Phaåm Loaïi Tuùc Luaän 2: thieän thuyeát, hieän kieán, voâ nhieät, öùng thôøi, daãn ñaïo, caän quaùn, trí giaû noäi chöùng; tham chieáu Du-giaø Sö Ñòa Luaän 8 (Ñaïi 30, tr.766c): hieän kieán, voâ xí nhieân, öùng thôøi, daãn ñaïo, duy thöû kieán, noäi sôû chöùng.

“Naøy Phuù-löu-na, maét thaáy saéc roài giaùc tri26 saéc, giaùc tri saéc tham. Neáu beân trong ta coù söï tham aùi ñoái vôùi saéc ñöôïc nhaäân thöùc bôûi maét, thì bieát nhö thaät raèng beân trong ta coù söï tham aùi ñoái vôùi saéc ñöôïc nhaäân thöùc bôûi maét. Naøy Phuù-löu-na, neáu maét thaáy saéc roài giaùc tri saéc, giaùc tri saéc tham, bieát nhö thaät raèng beân trong ta coù söï tham aùi ñoái vôùi saéc ñöôïc nhaäân thöùc bôûi maét. Ñoù goïi laø phaùp ñöôïc hieän thaáy27. “Theá naøo laø daäp taét söï röïc chaùy? Theá naøo laø khoâng ñôïi thôøi? Theá naøo laø höôùng ñaïo chaân chaùnh? Theá naøo laø chính nôi ñaây maø thaáy? Theá naøo laø duyeân töï taâm maø giaùc ngoä? “Naøy Phuù-löu-na, maét thaáy saéc roài giaùc tri saéc, nhöng khoâng khôûi giaùc tri saéc tham; bieát nhö thaät raèng beân trong ta coù söï tham aùi ñoái vôùi saéc ñöôïc nhaän thöùc nhöng khoâng khôûi giaùc tri saéc tham. Neáu Tyø-kheo, Phuù-löu-na, khi maét thaáy saéc, roài giaùc tri saéc, khoâng khôûi giaùc tri saéc tham vaø bieát nhö thaät veà saéc, bieát nhö thaät laø khoâng khôûi giaùc tri saéc tham; goïi ñoù laø daäp taét söï röïc chaùy, khoâng ñôïi thôøi, höôùng ñaïo chaân chaùnh, chính nôi ñaây maø thaáy, duyeân töï taâm maø giaùc ngoä. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù laïi cuõng nhö vaäy.” Phaät noùi kinh naøy xong, Tyø-kheo Phuù-löu-na nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, hoan hyû phuïng haønh.

26.

Giaùc tri töùc ñöôïc caûm thoï, caûm nhaän. Paøli: vedayita.

27.

Hieän kieán phaùp ôû treân Haùn dòch laø hieän phaùp. Paøli: sandiææhiko.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.